

Nro. 18.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Mártyiusnak 2-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

B é t s.

Felséges Asszonyunk, a' közelebb múlt hónap utolsó, és ezen folyó hónap első napja között való éjtszaka szerentsésen le-betegedvén, egy kis hertzeg asszonyt hozott a' világra, ki is a' Sz. Keresztségben *Mária, Josepha, Clementina*, nevezetet nyert magának.

Régi köz mondások az az idő járására figyelmeztet Magyaroknak, és még a' Nemeteknek is, hogyha *Mátyás* jeget kap, azt el rontja, ha pedig nem kap, újjat tsinál. — Vége *Fébruariusnak* is a' *Mátyás* napjával együtt, és nemcsak a' *Moralis*, hanem a' *Physicus* világ is úgy meg-változtatta a'

maga járását, hogy a' fennebb említett köz mon-
dás, az idén bé nem tellyesedett, és a' közelebb
múlt hónapban olly szép tavaszi napok jártanak
itt *Bétsben*, hogy az Aprilisi napok mind fergete-
seknek tartottathatnak hozzájuk képest.

A' Frantzia Respublikától a' *Bétsi* Felsőleges
Udvarhoz küldettetett követ Generál *Bernadotte*,
a' közelebb múlt hónap 27-kén adott egy visitat,
az Országon kívül dolgokra ügyelő Ts. Kir. Mi-
nister Bátor *Thugut* Úr Ő Excellájának a' Status
Cancellária épületében, mellynek alkalmatossá-
gával, a' maga Credentionalissát bé-mutatta, a'
melly meg-esvén, azután tsak hamar, a' fennebb
említett Minister is, a' Frantzia követtől kapott
visitát, a' szokott mód szerént, Generál *Bernadot-
ténak* vizzontagalta. — Az *Austriai* Országmar-
schalja, a' meg-hálálozott Gróf *Khevenhüller Fe-
rentz* helyibe, Ts. Kir. Kamarás, és belső Titok
Tanátsos, Gróf *Cavriani Lajos* Úr Ő Excelláját
méltóztatott Ő Felsőge Országmarschaljává ki-
nevezni.

Nagy Britannia.

A' Fébr. 6-kán költ *Londoni* Udv. Újságban,
Lord *St. Vincentnek* az a' tudósítása tétettetett
közönségessé, hogy a' Frantziáknak 6 kaperei,
mellyek 20, 16 és 14 ágyúsok vóltanak, az An-
glusok által szerentsésen el vétettettek. Ezek
között vólt a' *Bonaparte* nevezetű azon kaper is,
a' melly a' *Kadixi* kikötő helyből, nem régiben
indult vala ki. — Azon eskader, a' melly a' *Sir
John Orde* vezérlése alatt *Kadix* előtt szágúldazott
vala, Januar. 18-kán érkezett-meg *Lissabonba*. —
Egy 74 ágyús linéa hajó Kapitányára, azért fog
hadi törvény tartattatni, hogy a' *Kadixnál* ki-ada-
tott jelre, a' maga kötelességét tellyesíteni nem
akarta. — *Lissabonban* úgy szándékoztanak vala,
hogy az emigránsokból álló truppokat, Angliába
szállítsák által. — *Parker Kadix* körül leselkedik.
Admirál *Pellew* a' Frantziák szerentsés hir neve-
zetű 22 ágyús kapereket, a' rajta vólt 130 embe-

rekkel együtt el-fogta. — Az *Asia* közepében lakozó Tatárok, napkeleti *India* részeibe bé-ütöttek. — Az Admirál *St. Vincent* flottája egy része, *Kadixat* még mind ostrom alatt tartja. — *Irlándiában* a' *Königin* nevezetű Grófságban, a' nyughatatlanság tüze minden nap nevedik. — Az új taxák miatt, *Fox* a' maga equipageját, a' lovait mind el-adta. — *Londonban* Januar. végén olyan nagy eső vólt, hogy az által sok kár okoztatott. Az *Irlándiai* ügy nevezett Defendersek, egész *Irlándiában* nagy remülést okoztanak. — Angliában benn az Országban, és a' tenger partyain is katonai Telegrafusokat akarnak készítettetni. — Az *Irlándiai* kikötő helyben *Bantri-Bajnál*, a' hol Generál *Hoche* akart ki-szállani, 7 linéa hajókkal, egynéhány fregattákkal, kuterekkel, és bombikat hányó hajókkal várják a' Frantziákat, és ezeken kívül, más egyéb készületek is tétettettek, hogy a' Frantziák a' magok meg-érkezésekkel, annál jobb móddal acceptáltassanak.

Spanyól Ország.

A' Spanyol Orzági vólt hires Status Minister Gróf *Arauia*, a' ki a' Jésuiták Spanyol Orzágból lett ki-üzettetések által, igen sok ellenséget szerzett vala magának, *Arragoniában*, egy *Evila* nevezetű városotskában, életének 80-dik esztendejében nem régiben meg-halálozott. — A' drágaság az egész Spanyol Országban igen nagy, melly miatt a' nép nem keveset szenved. — Az Udvar is a' finantzia állapottya miatt, nem kis tusakodással bajlodik. — A' pappiros pénz naponként a' betsit mind inkább inkább veszti, és már is 20 — 26 pro Cento kárral vétettetik-el.

Frantzia Respublika.

A' *Párisi* Directorium újság írója a' *Redacteur*, a' Frantzia emigránsokhoz egy Proclamatiót adván-ki, abban nékik azt tanátsolta, hogy mivel nékik már sohólt sem vólna hazájok, mindenünnen ki-kergettetvén, olyan vólvának mint a' buj-

dosó tsillag, tehát leg jobb vólna egy újj hazát keresni magoknak, mellyre nézve egyesítvén egymással magokat, mennyenek által *Amérikába*, és az Anglusoktól vegyék vissza ismét *Kanadát* — a' melly akkora mint *Európa*, a' hová 1608 dik esztendőben, a' Frantziák vittének vala által Coloniákat, lakosokat, de azt az Anglusok 1760 ban, a' Frantziáktól el-vették vala. — Ti úgymond emigránsok! Figyelmezzetek a' *St. Lörintz* folyó vize partya szavára, *Kanada* az Anglusok kezéből ki akar menni, légyetek azért az ő meg szabadítói, a' melly a' Frantziák oda lett meg-telepedésekről újj Frantzia Országának neveztetett vala. — Foglaltok el már most ti is ezen Országot, és nevezzétek azt ismét újj Frantzia Országának, a' melly által meg fogjátok azokat az Anglusokat büntetni, a' kik benneteket *Quiberonnál* el-árúltak vala. — Tegyétek magatokat a' ti régi hazátok iránt az által érdemessé, hogy magatoknak egy hazát ismét vissza szerzettetek, és ezen Projectumot gondolóra venni, és azután tökéleteségre vinni ne mulassatok-el.

Polgár *Dávidot*, a' harmadik divisió eddig vólt vezérét, a' Cisálpinai Respublika mellett lévő Frantzia követ mellé Secretariusnak; polgár *Murivaurt*, ez előtt a' *Svétziai* Udvarnál vólt Frantzia követ Secretariussát, a' *Turini* Udvarnál lévő Frantzia Respublika követje Secretariussává; polgár *Lachezet* pedig, a' *Nápolyi* Udvarnál lévő Frantzia követ Secretariussává nevezte-ki a' *Párisi* Directorium. — *Dordogne* Departementumban, *Sarlat* nevezetű helység is ostrom alá vetettetett, a' melly ellen ki-küldetett corpusokat, Generál Adjutans *Vigne* kommandirozza. — A' Fébr. 6-kán költ *Rennesi* Frantzia újság levél azt erőssitti, hogy a' Chouansoknak nem hogy fő kvártéljok, de még tsak ármádiájok sintsen, és hogy a' Frantzia Respublika északi résziben, mindenek tellyes tsendességben vagynak. — A' levegő égben járni szokott, és magát egynéhányszor *Bétsben* is producalt hires *Blanchard*, most *Rouen-*

ben vagyon, holott olyan új machinát talált fel, a' melly maga magát mozgatja, és igen mester-séges darabokat producal. — — *Mühlhausen* várossa Frantzia Országgal egyesítettett. — A' Frantzia Respublika napnyugoti Departementoi közül egynéhányban, az emigránsok el-adat-tatott házai, egy éjtzaka majd mind fel-gyúj-tattattanak.

Az 500 személyekből álló tanáts' Fébr. 10-kén tartott ülésében, az adattatott fel, a' Directorium egy követtsége által, hogy a' *Lyoni*, és más kö-zönségek kézi mivekre való nézve, el-körülhetet-lenül segedelemmel kellene lenni, és a' különös költségekre ki rendelt 12 milliókból, 4 milliomot azoknak jó karban való tartatásokra kellene for-dittani; ezt tselekedni pedig annyival is inkább szükséges vólna, hogy a' *Helvétziába* való keres-kedést, egyfzer sem lehetett olly jó móddal foly-tatni, mint mostan, mellynek meg-visgálására a' fenn említett tanáts, egy különös Commissiót ren-delt-ki. — A' *St. Sulpicei*, *St. Denisi*, és *St. Lau-renti* ez előtt vólt papok, a' magok számkiveté-sekbeli helyekre immár el-vitettettének. — Azon 35,500 emberekből álló Frantzia truppok, a' mely-lyek a' *Velentzei* földről ki-takarodtanak, még há-rom hónapokig a' Cisálpinai Respublika földin fognak maradni, és ezen idő alatt, az említett Respublika költségén fognak tartattatni. — *Páris-ban* ollyan vélekedéssel vagynak *Bonaparte* felöll, hogy ő nem fogna többé *Rastadtba* vissza menni. *Mársiliában* a' sok gonofzságokat még meg nem tudták akadályoztatni.

Olasz Ország.

A' Fébr. 9-kén költ *Bolognai* levelek szerént, a' 3 colonnékra osztattatott Frantzia ármádiának egy része, a' tenger; a' második a' hegyek vagy havasok; a' harmadik része pedig *Loretto* felé vette vala a' maga útját. A' *Loretto* felé marsi-rozott Frantziáknak, az oda való lakosok nem tsak az hogy ellent állottanak, hanem közüllök

sokakat meg is öltének. — Ezen a' Frantziák meg-bosszankodván, a' mint hirlelik, *Lorettóban* két óráig prédáltak. — Az *Ankonai* várat, mind az életre, mind pedig a' had folytatására szükséges dolgokkal a' Frantziák keményen kezdték meg-rakni, a' hová való kikötő helybe, egynéhány hadakozó hajók is meg-érkeztenek.

A' közelebb múlt hónapnak 10-kén irt *Rómából* vett levelek szerént, a' *Rómába* menni akart Frantzia Generál *Berthiernek*, a' Pápa Ő Szentsége a' *Római* Vicarius Kárdinális *Somagliát* küldötte vala eleibe, a' kit a' Nép képiben, Hertzeg *Justiniani*, és Praelatus *Arigoni* is el kísérvén, az említett Frantzia Generált *Spoletonál* találták-fel. — A' tsak most meg-nevezett követtséggel együtt vólt a' *Nápolyi* követ Hertzeg *Belmonté* is. És a' mint a' fennebb meg-nevezett *Római* levélből olvassuk, a' Frantzia Generál *Berthier* tsak Hertzeg *Belmontéval* és *Justinianival* beszélt. — A' mint közönségesen hirlelik, a' Spanyol Minister Cavalier *Azara* is, *Citta Castellánáig* ment vala eleibe a' Frantzia követnek, melly idő alatt *Rómában* olyan rendelések tétettetenek, hogy a' tsendesség, és a' jó rend meg-tartattassanak. — Visszáérkeztvén *Rómába* a' fennebb meg-nevezett személyekből álló Deputatzió, a' Kárdinál és a' Status Secretariussa, egy Edictuma által a' Népet az iránt kívánta bizonyossá tenni, hogy Frantzia Generál *Berthier*, nem ellenséges indulatokkal szándékoznék *Rómába* bé-menni, mellyhez képest élete elvesztése alatt meg parantsoltatott mindeneknek, hogy a' Frantziák közül egyiket is nem hogy tselekedetekkel, de még tsak beszédjeikkel is megbántani meg ne mérészeljék, e' mellett hogy a' *Róma* várossa mostani történeteiről közönséges helyen még tsak ne is beszéljenek. — Ezeknek utánna Február. 10-kén, a' Frantziák *Rómába* bé-menvén, *Engelsburgot* Capitulatio mellett el-foglalták, mellyen a' nép bámulása és sibongása le-írhatatlan vólt.

A' közönséges levelek azt hirtelik, hogy a' *Liguriai* Respublika nehéz és terhes környülállásokba esvén, ehez képest némellyek azt projectáltak, hogy az ő fel-segittetésére jó volna, önként való segedelmet fel szedni, mások azt tanátsolták, hogy a' templomokban a' mi kevés ezüst maradott volna még, azt lenne jobb a' Status szükségére fordítani, a' harmadik rendbéli Projectisták, a' klastromok jószágainak el-adattatásokat, a' negyedik rendbéli, az Országra való új Contributió vetést, az ötödik rendbéli Projectisták pedig azt tartották leg tanátsosobbnak, hogy a' Status szükségén tellyességgel nem lehetne olyan könnyű móddal segíteni, mintha az útzára lévő minden ablakokra Contributiót vetnének. És ezen Projectumok közül a' leg utolbbszor említett leg jobbnak is lenni találták. — E' mellett a' melly 4 millió livrákat, az ennek-előtte vólt *Liguriai* igazgató szék, a' Frantziáknak fizetni ígért vala, hogy a' vólt nemesek, e' végett a' réájok esett summát ki fizessék, minden jószágaik confiscaltatások alatt kényszerítettnek. — — A' *Liguriai* Respublika igazgatásabeli alkotmánya, az elébb valónál sokkal többbe kerülvén, e' miatt a' nép között való nyughatatlanság igen nagy, mellynek le tsendesítésére, tsak a' réájok küldendő külömbkülömbféle truppok alkalmazatosok, a' mellyekkel a' nép terhe még inkább fog nevedni.

Luccát is el borította a' Revolutió tüze, és az erőt vett rész azt kívánna, hogy azon Respublika is, a' *Cisálpinai* Respublikával egyesítették. A' Generál *Delmás* vezérlése alatt 10,000 Frantziák vagynak *Ferrarába*, és az oda való várat, mind az életre, mind pedig a' had folytatására szükséges dolgokkal keményen kezdték meg rakni, de hogy mire valók ezek a' készületek, azt még tudni nem lehet.

Veronából írják Fébr. 11-kén, hogy *Mántuában*, a' Frantziák és az oda való nép között, igen nagy Revolutió ütette volna ki magát, melly miatt,

a' kapuk bé-zárattatván, a' városban az ágyúk ki szegezettének.

Batáviai Respublika.

Az új Revolutió, és a' *Hollándaiba* bé-vitt új igazgatás módja, nemcsak vele való meg nem elégedést, hanem sok városokban, nyughatatlanságokra is szolgáltatott alkalmatosságot. — A' szabadságnak első szerzői, a' Helytartó ellenségei, a' kik a' Frantziák' *Hollándaiba* való bé-meneteleket könnyebbé tették vala, már majd mind el-fogattattanak. — A' Hollándiaiak azt kívánják, hogy az ő Respublikájok Provintziákra osztassék-fel, és az ő régi törvényeik tartattassanak meg ez után is, mellyre való nézve a' félelem annyival is inkább nagyobb, mivel a' változások iránt minden tartományok békételenkednek. — A' Frantzia Minister *Delacroix*, a' békételeneknek azt adatta értékre, hogyha ők a' mostani változásokkal nem fognának meg-elégedni, és a' miatt békételenkednének; tehát a' Frantzia Respublika úgy fogna velek bánni, mint valamelly fegyverrel meg vétettetett Országgal, és az egész *Batáviát* Frantzia Országgal egyesítvén, nem fogna többé magától fenn álló, és senkitől nem függő Statussá maradni. A' Nemzeti Gyűlésben *Hágában*, halállal való büntetés alatt tiltattatott meg, az Angliai portékák' *Hollándaiba* való bé-vitele, melly titalom hogy továbbra is fenn fog maradni, azt onnan reménylik, mivel a' Batáviai Nemzet Convent tagjai, most mind olyan személyekből állnak, a' kik a' Frantziák fazakaik mellé szittyák a' tüzet. — Mióltától fogva a' Frantziák még a' neutralis hajókat is visiterozni kezdték az Angliai portékákra való nézve, azólta a' tengeren való kereskedés a' Hollándiaiakra való nézve igen nagyon meg tsökkent. — Az ennekelötte vólt 55 személyekből állott Provincialis Administratió, és a' 23 tagokból álló Provincialis Commissió is el töröltetvén, ezek helyett egy 20 személyekből álló Tanács állittatott-fel a' Directo-

rium által, mellynek Praesidensévé, a' *Hárlemi* polgár *Hovens* neveztetett ki, és a' több tagjai is a' magok hivataljaikba bé iktattatván, a' magok kötelességeiket, a' Directorium által elejekbe adott 25 articulusokból álló instructió szerént fogják folytatni, és ennekutánna is a' Directoriumtól fognak függeni.

Német Ország.

A' *Rastadtban* lévő Frantzia követtségnek a' *Treilhard* és *Bonnier* al-irások alatt költ ki-jelentésére, a' Német Birodalombeli Deputatzió részéről, a' Fébr. 14-kén tartatott ülésben a' határozatott meg; hogy a' *Rénuson* túl lévő minden helységeknek, a' Frantzia Respublikának való által engedésére, és ilyen móddal a' Frantzia Respublika határaúl a' *Rénus* vize tartására tellyességgel réá nem alhatnak, de még is a' békességhez való szeretetből, egy nevezetes áldozatot tenni magokat nem vonagatják, mellyhez képest, hogy ha Frantzia Ország a' maga eddig való kívánásától el-áll, és a' *Rénuson* túl lévő Német helységeknek fele részével meg-elégzik, olyan móddal a' békességes tractát továbbrá is kész lészzen folytatni, de azonban a' fegyverszünésbeli békesség megtartására való nézve, a' Frantzia Respublikát most is meg-tanálni kívánta. — *Jaup* és *Crome* nevezetű hires Professorok, a' *Giesseni* Municipális tagjaivá lettenek. — A' *Giesseni* Universitásban most tsak 15 tanulok vagynak. — *Konstántzban* mintegy 6 — 7000 Frantzia emigránsok vannak, de *Mörsburgban* egyet sem szenvednek meg-közüllök.

Elegyes Tudósittások.

Az egy darab időtől fogva *Bukurestben* vólt Frantzia Consul Generál *St. Cyr*, Januar. 2-kán ment vala által *Konstántzinápolyba* hogy ottan a' Fr. Ország ügyét 's baját, a' meg-hólt *Dubayet* helyett *interimaliter* folytassa, és Januar. 9-kén ment a'

Reis-Effendi udvarlására, Generál *Menvu* és *Dragoman Dántontól* kisetetve. — Generál *Berthier* Január. 31-kén ment ki *Ankonából*, hogy a' Rómába menni akaró Frantzia ármádiához tsatolja magát, ki is a' Rómaiakhoz ki-adott Proclamatiójában azt ígérte, hogy közüllök mindennek, a' maga személje és vagyona tökeletés bátorságban fog maradni; az alatta lévő katonákhoz ki-adott Proclamatióban pedig keményen meg-parantsolta, hogy senkinek is a' maga személjéhez hozzá ne nyúljanak, javaikat, ne bántsák, vallások gyakorlásokban meg ne akadályoztassák, a' templomoknak béket hadjanak, és semmiféle prédálást tenni meg ne mérészeljék. — *Svétziában* a' *Kánt* *Filosofijának* igen sok követői kezdettének lenni, de azonban kemény Antagonistái is vagynak. — A' többek között *Upsalban* Professor *Christierein*-ről azt írják, hogy közönségesen azt ígérte volna, hogyha ki-nyilván meg-mutatja, hogy a' *Kánt* *Filosofiájában* tsak egy Problema is minden tekintetben újj volna, minden problemáért egy egy arannyat fog fizetni. — A' *Philadelfiai* közönséges levelek szerént, az *Amérikai* *Congressus* a' Generál *Kosciusko* 12,000 dollársokból álló praetensióját helyyesnek és igasságosnak lenni találta. — A' *Fébruár. 11-kén* költ *Párisi* levelek úgy hirtelik, hogy hadi Minister Generál *Scherer* *Konstántzinpolyi* követté, helyette pedig Generál *Tylli* vagy más levelek tartása szerént, Generál *Ernouf* fogna hadi Ministerré lenni.

A' *St. Pétersburgi* újjabb tudósittások szerént, a' *Lengyel Országi* volt Király, *Stanislaus Augustus* *Fébr. 12-kén* gutta ütésben hirtelenül meg-hólt.

Ennekelötte volt követtségbeli Secr. polgár *Julien*, a' *Hágai* újjabb levelek szerént, *Fébruár. 12-kén* el-fogattatott, de hogy miért? az okát közönségesen nem tudják. — A' *Landau* környékéből való egy Spion, a' ki a' háború folyása alatt az *Austriai* vitézek kalauzzává lett vala, *Fébr. 12-kén* guillotinirozottatott *Strafsburgban*. — — — *Kolonia* körül, és a' *Mosella* vize környékén,

az országlás módja, Frantzia módira változtatott által. — — — — A' Német Ország mostani várossait 2300-ra vetik, mellyekből éltendő alatt, csak a' kávéért és a' nádmézért, 230 milliónál többet ki-küldenek idegen Országra. — Az *Amérika* északi részében *Charlestownban* egynéhány Néger között való Complot azon igyekezete, melly szerént azt a' várost fel-akarták vala perselni, jó előre ki-tudodatt — és a' Corifeusok közül ketten *stante pede* fel-akasztattának. — *Máintzban* még az asszonyok is mint kokárdét kényszerítettnek viselni. — *Belgiumból* nagy számmal kezdettenek a' Frantzia truppok a' *Rénus* első meliyékére menni. A' *Solothurni* és a' *Freyburgi* igazgató szék, az újj igazgatásbéli progressussait igen lassan kezdette folytatni. — Fébr. 12-kére rendeltetett vala a' *Lucernai* közönségesen való öszve gyűllés.

Török Birodalom.

A' *Kusciukba* kommandirozó *Osman Basa*, nem gondolván az idő mostahaságával, Február. elejin, a' Ts. Kir. Udvarnak, a' Fényes Portával kötött békességéről hiressé lett *Sistow* várossáig elé-nyomúlván a' Duna mellett, a' Rebelliseket újjra meg-támodta, kik közül egynéhányot le is kaszibáltatott, mellyen a' Rebellisek meg-ijedvén magokat *Sistowból* ki-vonták. — E' meg-esvén a' fennebb említett Basa, a' *Sistowi Kadit* vagy Birót is azonnal el-fogattatta, és harmad magával együtt, a' kik a' Rebellisekkel együtt értettének vala fejeket vétette, melly után azon környékén a' tsendesség azonnal helyre állott. — Ugyan azon idő-be ütött réá, a' *Bulgariában* és *Tirnovában* számoson öszve sereglett Rebellisekre is, a' *Hémus* hegye alatt *Grabowába* fekütt katonasággal *Hussein-Basa*, mellynek alkalmatosságával annál könnyebb vólt a' Rebelliseket *Widdin* felé visszányomni, minthogy a' *Passawand Oghli* ottan vólt első Agája, *Hussein Basával* alattomban egyet értett vala. — A' mig pedig ezek történtének vólna, a' *Passawand Oghli* *Nikopolyban* hátra hagyott

örizete, történetből egy olyan föld alatt lévő pinczére talált, a' mellybe igen sok puska por rejtettetett vala el, és a' mellyről az ennekelötte vólt Török Kommandans semmit nem tudott vala. A' puska por pedig vasból készítettett abrantsos hordokba vólt töltve, mellyet meg próbálván, úgy találtatott, hogy a' puska por a' maga erejéből semmit sem veztett-el, *Passawand Oghli* azért azon puska porok iránt olyan rendelést tett, hogy mind *Widdinbe* hordattassanak, mellyekből az oda való vár örizetére kívántaton felyül is bővön fog meg maradni.

Zemlinből azt irják, hogy *Belgrádban* nem zsákkal ijedtenek meg; mivel a' *Semendria* városát ostrommal körül vett corpusokra, a' Rebellesek ki-találván ütni, olyan szerentsések vóltanak, hogy az őket ostromló seregeket majd mind semmivé tették. Ezen győzedelem által ismét szemre kapván a' Rebellesek, e' miatt kezdett a' *Belgrádiak* félelme igen meg-nevekedni. — A' *Bosniából* jött utazok beszélik, hogy *Trawnik* és *Zwornik* között olly nagy tábor gyülekezett öszve, mintha minden szempillantotban az ellenség akarna réá rohanni. Mire való ezen készület, azt még eddig közönségesen tudni nem lehet, de közönségesen úgy velekednek iránta, hogy azon tábor is a' Rebellesek iránt gyűjtetett vólna öszve. — A' mint *Philipopolisből* irják, *Passawand Oghli* azon környéknek is meg-vetette az ijettét, úgy annyira, hogy a' lakosok nagyobb részint mind futó félben vagynak, mellyért a' *Belgrádi* Basának olyan parantsolat adatott ki, hogy egész erejével a' Rebellesek ellen mennyen, ki is a' *Bosniai* Basához egy Tatárt azzal a' követtséggel küldött-el, hogy az ő segittségére 6000 emberekből álló truppokat küldjen. — *Passawand Oghli* a' *Belgrádi* Basának egy levelet irván, abban a' többek között azt írta, hogy vele *Passzaravetz* környékén fogna új-jat húzni.

Ó *Gradiskából* Fébr. 3-kán azt irják, hogy annakelőtte csak egynéhány napokkal, valamelly

ember, ki is magát, a' mint közönségesen szokták hívni, nyigotzásnak (apró portékákkal való kereskedőnek) adván ki, az oda való fő úttzában egy helyre a' maga sátorát fel-vonván, annak közepibe egy drága párnára le ült, de egy szót sem szólott. A' körüllette öszve gyülekezett népet mesterkedett, hogy a' nyigotzással beszédbe eredhessen, de a' nyigotzás egy szót sem felelt nékie. Végtére az elébb való rendű emberek, a' nyigotzás sátora ajtaja előtt álló szolgáját körül vévén, a' szolga minden firtatásokra tsak azt felelte, hogy az ő Ura egy olyan kereskedő volna, a' ki nem egyebet hanem tsak szót árúlna. Ezen a' babonás Törökök annyival is inkább bámúltanak, mivel a' szolga ki-jelentése szerént, az ő Urának minden szóva Mysterium, valamelly titkot jelentő szó volna, és éppen azért kellene annak az ő Urának fizetni, a' ki vele beszélni kíván. — Erre a' sátor eleibe gyülekezett nép, az újj nyigotzással egymás után rendre beszédbe eredvén, azért mindeniknek a' maga tehetsége szerént kellett fizetni, a' tsalárd nyigotzás pedig, holmi homályos beszédeket sugván a' fülekbe, azoknak meg-magyarazásokat harmad napra halasztotta — a' ki a' köz népet úgy el-tudta ámitani, hogy a' elébb említett helység előljárója is, a' profétzia halgatására nézve hozzá folyamodván, azért igen nagy summa pénzt fizettetett magának a' nyigotzás. El jő a' harmad nap is, a' mellyen a' profétziák magyarázotjokat kellett volna meg-tenni; de reggelre kelve rosszul érezvén magát a' proféta, a' helység előljárójának az iránt kezdett panaszkodni, hogy néki melly erősen fáj a' gyomra, és egyfersmind, azon kéri a' helység előljáróját, hogy egy kevés commotió tétel végett, nyergeltetné-meg néki egy lovát. — Ezen kérésre nagy örömmel hajolván a' helység előljárója, mind a' Profétának, mind pedig a' szolgájának egy egy lovát nyergeltet, mellyekre minekutánna a' proféta szolgástól együtt fel-ült, és a' kapun ki-ment volna, a' ló birtokosságának azt izeni villzá a' proféta, hogy a' fülbe sugott

profétzia már bé-telleyesedett vólna, a' lovait pedig ott keresheti, a' hol szintén akarja.

* * *

M n e m o n i c a.

Bellum Francicum, cum exercitu Pannonico initum, ab utraque parte vulnere dato, et accepto, diu, multumque gestum, pacem dum sub *Francisco* II. Rege Hungariae etc. Augustissimo benigne procuratam, ob oculos sistentia, laudesque Regis Regum (cui pax desiderata originaliter in acceptis referenda est) unice depraedicantia.

* * *

Nubila fatorum post tempora longa malorum
Titan in nitidis prodit alacer equis
 Regibus invitis multis vicibus repetitis
 Nunc pugnant acies, mox datur alta quies.
 Gallia castrensem madidum (a) *vaga* reddidit
 ensem

Stringebat gladios et *Benaparte* suos.
Mantua non vili fuerat, sed capta virili
 Vi; patuit variis *Rhenus* et ipse viis.
 Ah! quoties strinxit gladios, sata sanguine pinxit
 Vicit et innumeros *Gallica gens* humeros.
 Procurata Entis, Nutû sed ea omnipotentis
 Jam fuerat gratis pax benedicta satis.
 Post tenebras, data *Lux* sensim sublata fuit *Cruz*,
 Regna Dii recreant sic, quoque pace beant.

(a) *Gallia*, *vaga* denominatur, quia postquam, numerus populorum ejus in immensum excrevisset, ii; patria relictâ, exterâs Regiones petere cupit, parte eorum in *Italiam*, parte, in *Illyricum*, atque inde in *Graeciam* et *Asiam* delata, in *Germaniam* devoluta. Hinc *Celtica* voce thi *Gallen* s. *Galler*, Latine peregrinatores, s. *vagabundi* nuncupati sunt, quod vocabulum, mox *Latini* suo ori accommodantes, formaverunt. *Galli*.

Jam vexilla (b) nitent. Ibi pax, ubi (c) *Lilia*
non nent

Induit et niveas *Pannonis* ora (d) togas.
Corda Monarcharum rivos ut flectis aquarum
Summe Deus. Regis cor, populique regis
Laudibus. Hinc Gentes celebrant Te pace vigentes
Carmina *Pannoniae* Te celebrant patriae.
Centum millenis decorat Te nostra *Camoenis*
Lingua, simul grates dant Tibi corda pares.
O! Supreme Sator rerum; quoque pacis amator
Pax data, da maneat Regna beare queat.

* * *

*

Et costichon. S.

Carmen, annum procuratae pacis exhibens.

PaX sVb FranCIsCo fVerat Data Rege beato.
LongeqVae VIgeat paX reManere qViat.

* * *

*

A' Frantziáknak, a' Magyar Országai Hadi
Sereggel kezdődött, azzal hollzasan 's mind a'
két résznek tetemes veszteségével folytatott Ha-
dakozásnak, véres tsatának; az azt II-dik *Ferentz*
Magyar Országai kegyelmes Király alatt fel-váltott,
kivánatos békességnek emlékeztetésére, első ere-
detképpen pedig, a' békesség-szerző Istennek há-
ládatos tiszteletére, méltó ditséretére szolgáló
versek:

* * *

*

Néha setétes az Ég, Jupiter de nem árt vele mindég
Most szeme könyve tsorog, majd katzag, és
vigyorog.
Most nyilakat forgat, vért *Márs* keze földre ki
tsorgat.
Kardját majd bé teszi tokba, 's elő se veszi.

(b) *Vexillum nitens, v. album, pacis signum est.*

(c) *In Gallia, ubi foemineus sexus e regimine
excluditur.*

(d) *Toga pacis emblema est.*

El-veti lárvoját, gyászát, 's *Titán* paripáját
 Hajtja merő telelő szinbe, fejérben elő.
 Tábori szablyáját, a' *Frantz* (kiki tudja) ruháját
 Vérünkben kéveré vólt seregiünk le-veré.
Mántua, fortéllyal meg-vétete sok karabéllyal,
Páris Népe bé lött *Rajna* vizén ez előtt.
 Széltibe puskázott maga is *Bonaparte* tsatázott,
 Benne lakott nagy erő sok katonát le-verő.
 Öltöze fegyverben készült seregével, ezerben
 Így pálmát keresett, és közel ahoz esett.
 Mit telz az Isten itt? a' hadat el-vilzi, 's intéz
 Mindent e' tsuda kar a' mi javunkra hamar.
 Már hoza jó végből maga békességet az Égből
 A' kegyes Isten, ezért, áldjad ez Égi Vezért.
 A' *Frantz Nép* véres, 's vereses zászlója fejéres
 Lön; meg-szüne hada, már parolát is ada.
 A' fejedelmeknek szivek, 's akaratjok ezeknek
 Isteni kézbe vagyon, hajlik utánna nagyon.
 Bár ez előtt kint tett *Páris*, mi reánk de tekintett
 A' kegyes Isteni szem fényre, jelesbe hiszem.
 Szent Atya! tisztelnek, 's néked szivekben emelnek
 Óltárt a' Magyarok, sok Némes, Uri karok.
 Mink musikát rántunk néked édes Atyánk, ki-
 erántunk

Vig kedvet mutatál, jókat is osztogatál.
 Arra nagyon kérünk 's bizodalmasan Égi Vezérünk,
 Tartsd meg ez újj frigyedet, fényre derítsd
 egedet.
 Zengni fog így szánkban ditséreted e' mi Hazánkban,
 Vigsággal bé-telünk, 's vál kikeletre telünk.

Irta *Januarius* hólnapjában 1798-ban.

Szombathy József
 Gitzei Prédikátor.